

Keuzehulp voor mantelzorgers

Handelingen overnemen van de zorgprofessional

Keuzehulp voor mantelzorgers

Handelingen overnemen van de zorgprofessional

Zorgprofessionals vragen steeds vaker aan mantelzorgers om handelingen over te nemen. In deze tekst leggen we uit wat dit betekent en waar je op moet letten.

Mantelzorger

De mantelzorger is de persoon die zorgt voor een familielid, vriend of buur. Waar het woord mantelzorger staat, kun je ook lezen: naaste met zorgtaken.

Patiënt

De patiënt is de persoon waarvoor de mantelzorger zorgt. Waar het woord patiënt staat, kun je ook lezen: zorgvrager of cliënt.

Zorgprofessional

De zorgprofessional is de persoon die in de zorg werkt. Dit is bijvoorbeeld een verzorgende of verpleegkundige of arts.

We kiezen in deze tekst voor de woorden: mantelzorger, patiënt en zorgprofessional. De tekst is hierdoor beter leesbaar.

Neem jij handelingen over van zorgprofessionals? Lees dan verder.

© Copyright MantelzorgNL augustus 2024, Versienummer 1.

Niets uit onze uitgaven mag worden gekopieerd, verveelvoudigd, verspreid of worden gebruikt, zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf van MantelzorgNL.

Disclaimer: Alhoewel onze "Keuzehulp voor mantelzorgers" met de grootste zorg is samengesteld, kunnen aan de inhoud geen rechten worden ontleend.

Bewuste keuze

Geen druk

Het overnemen van handelingen van de zorgprofessional is een vrijwillige keuze. Je bent dit niet verplicht. Er mag geen druk zijn vanuit de zorgprofessional of zorgorganisatie.

De voorbereiding

De zorgprofessional moet je goed voorbereiden. De zorgprofessional controleert of jij de handeling goed kan uitvoeren. Ook kijkt de zorgprofessional of jij je verantwoordelijk genoeg voelt. Je moet de risico's begrijpen.

Toestemming van de patiënt

De patiënt moet het ermee eens zijn dat jij de handeling overneemt van de zorgprofessional.

Voorbeeldsituatie

Sofia en Mo wonen in Utrecht. Mo is met pensioen. Sofia werkt parttime. Elke woensdag passen ze op kleindochter Saar. Mo heeft Parkinson. Hij heeft injecties nodig. De verpleegkundige vraagt aan Sofia of zij de prikken kan geven.

Sofia denkt hierover na. Wil ze Mo elke dag een prik geven? Wat vindt Mo daar zelf van? Ze weet niet goed wat de zorgprofessional van haar verwacht. Wat moet ze doen als het een keer niet goed gaat? Bij wie kan ze dan terecht?

Tip: Bespreek je vragen met de verpleegkundige

Wil ik deze handeling wel verrichten?

Wil mijn man wel dat ik hem elke dag een injectie geef?

Begrijp ik goed wat er van mij verwacht wordt?

Stel dat ik niet goed prik, bij wie kan ik dan terecht?

Goede voorbereiding

Uitleg

De zorgprofessional legt uit hoe je de handeling moet doen. Ook krijg je extra informatie over de risico's van deze handeling.

Verantwoordelijkheid

De zorgprofessional kijkt of jij je verantwoordelijk genoeg voelt en kijkt ook of je niet overbelast bent.

Afspraken

De zorgprofessional schrijft de afspraken op en zet deze in het zorgplan of dossier.

Tip: Je leert de handeling soms op een mantelzorgacademie, in een ziekenhuis of verpleeghuis. De situatie is thuis vaak anders. Oefen daarom ook een keer thuis met de zorgprofessional, als dit kan.

Vragen

Stel je vragen aan de zorgprofessional. Dit zijn vragen die veel mantelzorgers stellen:

1. Wie neemt de handeling over als ik een keer niet kan?
2. Wie kan ik bellen als ik twijfel of ik de handeling goed doe?
3. Moet ik een training of opleiding doen voor deze handeling?
4. Wie betaalt deze training of opleiding?
5. Krijg ik een bewijs dat ik de training of opleiding heb gevolgd?
6. Krijg ik geld voor het uitvoeren van deze handeling?
7. Is het nodig dat ik bij gegevens van de patiënt kan?
8. Moet de patiënt toestemming geven dat ik bij zijn gegevens kan?
9. Met wie moet ik contact opnemen als ik overbelast raak?
10. Kan ik een keer thuis oefenen met de zorgprofessional?

Heb je nog andere vragen? Schrijf ze hier op:

Voorbeeldsituatie

Sofia geeft Mo nu al een maand lang elke dag een prik. Dat gaat goed. Maar Mo stelt het tijdstip van de prik zo lang mogelijk uit. Dat vindt Sofia niet leuk. Soms moet ze streng zijn om te zorgen dat ze de prik kan geven. Zo praat ze normaal niet tegen hem.

Sofia merkt dat de relatie met Mo verandert. Hij is afhankelijk van haar geworden. Zomaar een dagje weg, gaat nu niet. Vriendinnen vragen of ze een dagje meegaat naar Amsterdam. Maar wie geeft hem dan de prik?

Tip: Bel de verpleegkundige

Voordelen en nadelen

Het overnemen van handelingen van de zorgprofessional is vrijwillig. Je hebt een keuze. Je bent het niet verplicht. Zet de voordelen en nadelen van je keuze op een rij. Maak een keuze die voor jou goed voelt.

The illustration shows a woman with dark hair in a bun, wearing glasses and a yellow sweater. She is holding a green circle with a white checkmark in her right hand and a purple circle with a white 'X' in her left hand. Above her head are several yellow question marks of varying sizes, set against a light yellow circular background.

Voordelen	Nadelen
<ul style="list-style-type: none">✔ Meer vrijheid Je hebt zelf de zorg in de hand. Je kan makkelijker samen op vakantie of een dagje uit.✔ Minder regelwerk Je hoeft minder zorg te regelen.✔ Nieuwe vaardigheden Je leert nieuwe dingen en wordt hierdoor zelfstandiger.✔ Anderen helpen De zorgprofessional heeft tijd voor andere patiënten. Daardoor krijgen meer mensen zorg.	<ul style="list-style-type: none">✘ Extra druk Je kan extra druk voelen. Er komt een nieuwe taak bij.✘ Gevolgen relatie Je relatie met de patiënt kan veranderen. Iemand is afhankelijk van jouw hulp.✘ Extra zorgen Je kan bang zijn om fouten te maken of om zelf overbelast te raken.✘ Verantwoordelijkheid Er is geen zorgprofessional aanwezig. Je draagt een grotere verantwoordelijkheid.

Juridische aspecten

Er zijn regels en wetten waar je je aan moet houden. Voor mantelzorgers gelden andere regels dan voor zorgprofessionals. Voor zorgprofessionals is het hun werk. Daarom gelden voor hen andere regels.

Welke handelingen

De mantelzorger mag handelingen uitvoeren, zoals

- medicijnen geven;
- injecties geven;
- helpen bij eten en aankleden;
- helpen bij douchen en tandenpoetsen.

Alleen wat je kan

Je mag geen medische handelingen uitvoeren die je duidelijk niet kan uitvoeren. Je mag bijvoorbeeld niet iemand opereren als je geen arts bent.

Toestemming

De patiënt moet toestemming geven dat de mantelzorger de handeling uitvoert.

Geen BIG-registratie

De zorgprofessional heeft een BIG-registratie nodig. In de wet BIG staat welke handelingen de zorgprofessional mag uitvoeren. Voor mantelzorgers geldt de wet BIG niet, want zij doen het niet vanuit een beroep. De mantelzorger heeft geen BIG registratie nodig.

Aansprakelijk

Je bent aansprakelijk als je bij de handeling fouten maakt die jou te verwijten zijn. Het gaat dan om handelingen die je uitvoert bij jouw naaste. Dit geldt ook als de patiënt in een zorginstelling of verpleeghuis woont. De zorginstelling of het verpleeghuis moet dan controleren of jij de handeling goed kan uitvoeren.

Vrijwilliger

Vraagt het verpleeghuis je om ook bij andere bewoners handelingen uit te voeren? Dan ben je vrijwilliger. Het verpleeghuis is dan aansprakelijk als er iets misgaat. Sluit een vrijwilligerscontract af. Dan ben je verzekerd. Heb je geen opdracht gekregen om de handeling uit te voeren bij andere bewoners, dan ben je zelf aansprakelijk.

Voorbeeldsituatie

Sofia geeft Mo al een half jaar elke dag een prik. Vorige week kreeg Mo na de prik een dikke plek op zijn arm. Sofia schrikt ervan.

Sofia is bang dat ze iets niet goed heeft gedaan. Ze weet niet hoe lang ze deze prikken mag geven. Kan dat eigenlijk kwaad? Ze wil de zorgprofessional bellen, maar ze maakt zich ook zorgen over de gevolgen. Als ze een fout heeft gemaakt, wat gebeurt er dan?

Tip: Overleg met de zorgprofessional. Kom je er niet uit of heb je twijfels over de gevolgen? Bel de mantelzorglijn. Dat kan ook anoniem.

Voorbeeldsituatie

Het is woensdag en Sofia past op kleindochter Saar. Saar krijgt tandjes en huilt de hele dag.

Ook komt vandaag de monteur voor de verwarming. Dan is het tijd voor de prik van Mo. De monteur wil weten waar de waterleiding zit.

Sofia heeft de situatie niet onder controle. Ze weet niet of ze de prik kan zetten als er het zo onrustig is in huis.

Tip: Ga in gesprek met elkaar. Bespreek de situatie ook met de zorgprofessional.

Stel je vraag
aan de medewerkers
van de Mantelzorglijn.
De Mantelzorglijn is elke
werkdag open van
9.00 - 17.00 uur.

Vragen

Wil je dat iemand meedenkt over jouw situatie?
Wil je met iemand praten over je twijfels of zorgen?
Of heb je juridische vragen?

Bellen
Bel de Mantelzorglijn op
030 760 60 55

WhatsApp
Stuur een WhatsApp bericht
naar 06 27 23 68 54

E-mail
Stuur een e-mail naar
mantelzorglijn@mantelzorg.nl

